

1

2018

INFORMAČNÍ BULLETIN ČAE

ISSN 1804-1558

Informační Bulletin ČAE

ISSN 1804-1558

Vydavatel: Česká asociace ergoterapeutů, Kloboučnická 1627/7, Praha 4, 140 00

Tel.: (+420) 731 957 793

www.ergoterapie.cz

info@ergoterapie.org, bulletin.cae@seznam.cz

Redakční rada: Mgr. Jana Jelínková, Bc. Anna Gaubmannová,
Mgr. Kateřina Svěcená, Ph.D.

Grafická úprava: Pavel Cindr

Česká asociace ergoterapeutů vydává 2x ročně informační bulletin, který informuje o novinkách v oboru, uvádí zprávy z jednání výboru ČAE a poskytuje informace o plánovaných i již proběhlých akcích, kurzech a seminářích.

E-mail pro zaslání Vašich příspěvků a připomínek: bulletin.cae@seznam.cz

Termíny uzávěrek v roce 2018:

31. květen, 30. listopad

Obsah

I. ÚVODNÍ SLOVO	2
II. INFORMACE Z VÝBORU ČAE	3
Zprávy z výboru ČAE za období leden–květen 2018	3
Informace k nařízení Evropského parlamentu a Rady EU o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů (tzv. GDPR)	4
Pozvání na 30. celostátní odbornou konferenci ČAE v Praze	6
Zpráva z účasti zástupců České asociace ergoterapeutů na 17. WFOT kongresu 2018 v Kapském městě v Jihoafrické republice	6
Pracovní skupina ergoterapie v oblasti péče o duševní zdraví	9
III. ODBORNÁ ČÁST	11
Pan profesor Jan Pfeiffer letos oslavil 90. narozeniny	11
Autoři: Mgr. et Mgr. Jaromíra Uhlířová, Bc. Zuzana Rodová M.Sc.	
Zlepšení péče o osoby s Parkinsonovou nemocí: projekt <i>ParkinsonNet</i>	13
Autoři: MUDr. Martina Hoskovcová, Ph.D. a Mgr. Ota Gál	
Ergoterapie u pacienta po selektivním transferu nervů pro ovládání myoelektrické protézy se čtyřmi elektrodami	14
Autor: Bc. Barbora Vlasáková, DiS.	
Pracovní rehabilitace jako součást uceleného systému podpory pro OZP	16
Autor: Mgr. Jitka Fricová	
IV. STUDENSKÁ SEKCE	17
Oslava dne ergoterapie	17
Autor: Borbála Kiss-Szemán	

I. ÚVODNÍ SLOVO

Vážení čtenáři, milé kolegyně a kolegové,

setkáváme se u dalšího čísla Informačního bulletinu České asociace ergoterapeutů. V tomto vydání bychom Vás jako obvykle chtěli informovat o aktivitách výboru ČAE, které byly realizovány v první polovině roku 2018, a také Vám nabídnout zajímavá odborná sdělení.

Od 25. května 2018 snad všechny oblasti našeho života ovlivnilo nové nařízení Evropského parlamentu a Rady EU o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů (tzv. GDPR), které se nevyhnulo ani České asociace ergoterapeutů. O postupu administrace osobních údajů našich členů si dovoluujeme Vás informovat i na stránkách našeho bulletinu.

Zástupci ČAE měli možnost se za účelem propagace kongresu COTEC-ENOTHE 2020 v Praze účastnit 17. WFOT Kongresu 2018 v Kapském městě. Jaké byla atmosféra tohoto světového ergoterapeutického setkání a v čem se můžeme inspirovat při přípravách evropského kongresu v Praze, se dočtete v článku kolegyně Rodové a Svěcené.

Velmi úspěšně se rozběhla činnost pracovní skupiny Ergoterapie v oblasti péče o duševní zdraví. Máme z toho velkou radost a vy se můžete prostřednictvím článku iniciátorek skupiny, paní Pluhaříkové Pomajzlové a paní Voslářové, dozvědět, jak setkání členů této skupiny probíhají a jaká je jejich náplň.

V letošním roce se uskuteční již 30. celostátní odborná konference ČAE, letos opět v Praze. Dovolujeme si Vás tímto na tuto ergoterapeuticky výjimečnou akci pozvat.

Pan profesor Jan Pfeiffer letos oslavil 90. narozeniny. Panu profesorovi si dovoluujeme popřát i na našich stránkách všechno nejlepší, především pevné zdraví. Připomenutí jeho usilovné práce na poli rehabilitace a ergoterapie se zhostily kolegyně Uhlířová a Rodová, za což jim velmi děkujeme.

Jak se můžete zapojit do zlepšení péče o osoby s Parkinsonovou nemocí prostřednictvím projektu ParkinsonNet se můžete dozvědět v článku autorů Hoskocvové a Gála. Česká asociace ergoterapeutů vítá iniciativu našich členů i na tomto poli a ráda podpoří vznik další zájmové skupiny zaměřené na osoby s Parkinsonovou nemocí.

Zcela v České republice unikátní postup ovládání myoelektrické protézy po selektivním transferu nervů vám představí kolegyně Vlasáková. V článku kolegyně Fricové se blíže seznámíte s oblastí pracovní rehabilitace, která by měla být nedílnou součástí uceleného systému podpory pro osoby se zdravotním postižením.

I v tomto čísle se nám podařilo zachovat díky příspěvku studentky 1. Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze studentkou sekci. Velmi děkujeme za příspěvek, škoda že nemáme více přispěvatelů z řad studentů ergoterapie.

Blíží se letní prázdniny a čas dovolených. Děti se již nemohou dočkat a myslím, že i vy si plně zasloužíte potřebný odpočinek od pracovních i každodenních povinností. Přeji vám za celou redakční radu krásné léto, pohodu a inspirativní zážitky.

Těšíme se na setkání s vámi na konferenci ČAE v září 2018.

Za redakční radu bulletinu

Jana Jelínková

II. INFORMACE Z VÝBORU ČAE

Zprávy z výboru ČAE za období leden–květen 2018

Zapsala: Jana Jelínková, prezidentka ČAE

Legislativní a administrativní aktivity ČAE

- Vedení běžné agendy související s chodem profesní organizace.** Především poskytování informací členům ČAE a dalším tazatelům prostřednictvím telefonických konzultací, webových stránek, elektronické pošty, hospodaření s financemi ČAE, uzavírání dohod o provedení práce s pověřenými osobami jednat za ČAE apod.
 - Podáno daňové přiznání ČAE za rok 2017, prodloužena platnost elektronického podpisu prezidenta, provedena platba členských příspěvků do WFOT.**
 - Rozeslány informace členům ČAE k platbě členských poplatků na rok 2018.**
 - Publikována Výroční zpráva ČAE za rok 2017.**
 - Informování členů o metodice užití DRG markerů v systému IR-DRG v rehabilitaci** daná povinností provádět od 1. 1. 2018 v lůžkových rehabilitačních zařízeních/ oddělení a na spinálních jednotkách hodnocení DRG markerů na základě používání základního testu (motorického) a rozšířeného testu (kognitivního) dle Barthelové si dovoluje poskytnout k této problematice doplňující informace.
 - Informování členů o nařízení Evropského parlamentu a Rady EU o ochraně fyzických osob** v souvislosti se zpracováním osobních údajů (tzv. GDPR) a jeho aplikace v rámci agendy ČAE. Viz samostatné sdělení.
 - Správa facebookového profilu ČAE, aktualizace webových stránek ČAE.** Pravidelné zveřejňování informací z ČAE, odkazy na zajímavé zdroje, komunikace, uveřejňování nabídek práce, správa emailu ČAE. Probíhá spolupráce se studentem FHS UK v Praze (grafik) na nové grafické i obsahové podobě webových stránek ČAE. Projednání obsahu zaheslované části webu (pouze pro členy ČAE), diskuse nad zpoplatněním některých služeb pro nečleny ČAE.
 - Průběžná spolupráce s agenturou Garant International spol. s r.o., která je partnerem ČAE v organizaci kongresu COTEC-ENOTHE 2020 v Praze.** V období leden- květen proběhly 2 skype konference se zástupci COTEC, ENOTHE, Garantu a ČAE. Úkoly: za ČR nominovat 2–3 členy do Vědecké komise kongresu, iniciovat vznik studentské sekce kongresu v ČR, postupovat dle navrženého harmonogramu příprav.
- Za ČR byly do Vědecké komise kongresu nominovány Mária Krivošíková, M.Sc., Mgr. Anna Krulová, Mgr. Kateřina Svěcená, Ph.D.
- COTEC stanovil téma kongresu 2020 v Praze: Resilience (tzn. psychický proces zvládání nepříjemných podmínek (krizí). Jedná se o psychickou odolnost, houževnatost jedince „navzdory osudu“, navzdory biologickým, psychologickým a psychosociálním vývojovým rizikům. Každý jedinec má jinou míru resilience, tedy míru schopnosti řešit nepříznivé životní situace. (<https://cs.wikipedia.org>).
- Nominace zástupce ČAE v Komisi SRFM, sekci fyzioterapie a ergoterapie.** Za ČAE je zástupcem sekce ergoterapie J. Jelínková.
 - ČAE zaslala MZ v rámci vnitřního připomínkového řízení stanovisko ke specializačnímu vzdělávání.**
 - Na žádost NCONZO aktualizovány otázky pro aprobační zkoušky pro obor ergoterapie.**
 - WFOT – akreditace škol:** vznikla pracovní skupina, která má za úkol připravit informační dopis pro VŠ a metodiku hodnocení škol. Výbor odsouhlasit složení pracovní skupiny: J. Jelínková, K. Svěcená, Z. Rodová, M. Vavříková.
 - Účast zástupce ČAE na výběrovém řízení za účelem vytvoření nového ergoterapeutického pracoviště:**
 - leden 2018, Praha: za ČAE se účastnila A. Gaubmanová
 - únor 2018, Praha: za ČAE se účastnila J. Jelínková, za odborníka z praxe K. Svěcená
 - únor 2018, Ostrava: za ČAE se účastnila P. Irziková
 - duben 2018, České Budějovice: za ČAE se účastnila M. Kryski, za odborníka z praxe D. Bártová
 - Účast zástupce ČAE na dvou předběžných jednáních na MZ k jednacímu řádu dohodovacího řízení k rámcovým smlouvám.** Výstupem jednání byla změna jednacího řádu dohodovacího řízení k rámcovým smlouvám, který nabyl účinnosti dnem 30. 4. 2018. Zásadní změnou pro náš obor bylo schválení samostatného segmentu fyzioterapie a ergoterapie. Dle nového jednacího řádu bude mít obor fyzioterapie a ergoterapie možnost jednat prostřednictvím svého pověřeného zástupce se zástupci zdravotních pojišťoven samostatně v rámci dílčích dohodovacích řízení. Výbor České asociace ergoterapeutů a prezidium Unie fyzioterapeutů České republiky se po uvažování všech souvislostí usnesly, že účastí na dílčím dohodovacím řízení za obory ergoterapie a fyzioterapie bude pověřen zkušený zástupce Unie fyzioterapeutů České

republiky, který má předchozí zkušenost z jednání i v rámci dohodovacího řízení o hodnotě bodu, výši úhrad hrazených služeb a regulačních omezeních.

Na základě výše uvedených informací ČAE oslovila s žádostí poskytovatele zdravotních služeb v oboru ergoterapie (poskytovatele, kteří žádali v rámci výběrových řízení za účasti zástupce ČAE na krajských úřadech o uzavření smluv se zdravotními pojišťovnami) o poskytnutí plné moci zástupci Unie fyzioterapeutů České republiky pro zastupování segmentu ergoterapie v rámci dohodovacího řízení k rámcovým smlouvám. Velmi děkujeme všem poskytovatelům, kteří naši výzvu vyslyšeli, a plnou moc nám zaslali. Dne 5. června 2018 proběhlo první dílčí jednání k rámcovým smlouvám na ústředí VZP, kterého se účastnil zástupce ČAE a UNIFY.

15. Dne 16. 5. 2018 účast zástupců ČAE na kulatém stole k problematice rehabilitace v pobytových zařízeních sociální péče v Lékařském domě v Praze. Jednání iniciovala Společnost lékařů a zdravotníků v sociálních službách České lékařské společnosti JEP. Za ČAE se účastnila diskuse J. Jelínková a A. Gaubmannová. Výstupem společného jednání bylo pozvání na společnou schůzi podvýboru VSP pro sociálně zdravotní pomezí a podvýboru VSP pro sociální služby a osoby zdravotně postižené v Poslanecké sněmovně, která proběhne 14. 6. 2018.

16. V termínu 17.–25. 5. 2018 účast zástupců ČAE na WFOT kongresu v Kapském Městě (květen 2018): projednání úkolů propagace kongresu COTEC-ENOTHE 2020 v Praze. Za ČAE se kongresu zúčastnila K. Svěcená a Z. Rodová. Více viz samostatné sdělení.

17. Konference ČAE 2018: příprava 30. celostátní odborné konference ČAE, jednání s přednostkou Kliniky rehabilitačního lékařství 1. LF UK a VFN v Praze, doc. MUDr. Olgou Švestkovou, Ph.D., o přijetí záštity nad konferencí a možnosti konání konference ve spolupráci s KRL. Více viz samostatné sdělení.

18. Kurz koučování v ergoterapii: plánování kurzu koučování pro ergoterapeuty pod vedením lektorky z Velké Británie, paní Jen Gash v termínu 28. a 29. 9. 2018. Veškeré jednání s lektorkou zajišťovala paní J. Pluhaříková Pomajzlová, za což velmi děkujeme, protože touto aktivitou výrazně přispěla snížení již tak obsáhlé agendy výboru ČAE.

19. Přehled literatury související s oborem ergoterapie: Skupina ProErgo vytvořila seznam literatury, který bude zveřejněn na webových stránkách ČAE (www.ergoterapie.org). Seznam bude přístupný jen pro členy ČAE. Jedná se o výčet publikací, které mohou být inspirativní a přínosné i dalším ergoterapeutům. Naleznete zde nejen seznam knih, ale také soupis

vypracovaných českých bakalářských a diplomových ergoterapeutických prací. Uvědomujeme si, že seznam není celistvý, knihy byly vybírány dle našeho uvážení od roku vydání 2010. Pokud budete mít nějaké připomínky, dotazy atd., obraťte se na naši skupinu prostřednictvím e-mailu: proergo1@gmail.com. Pokud se budete chtít aktivně podílet na rozšiřování tohoto seznamu literatury, ozvěte se nám na stejný e-mail nebo nám rovnou pošlete excelový dokument s připsanými dalšími informacemi o Vašem zdroji inspirace a vědomostí. Za skupinu ProErgo Iva Hlavsová.

20. Výbor ČAE se v tomto období sešel k projednání úkolů třikrát a dvakrát v rámci skype konferencí za účelem organizace COTEC-ENOTHE kongresu 2020.

INFORMACE K NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY EU O OCHRANĚ FYZICKÝCH OSOB V SOUVISLOSTI SE ZPRACOVÁNÍM OSOBNÍCH ÚDAJŮ (tzv. GDPR)

Zapsaly:

*Bc. Anna Gaubmannová, pokladnice a sekretářka ČAE,
Mgr. Jana Jelínková, prezidentka ČAE*

Vážení členové ČAE,

na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a v souvislosti se zrušením směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) a novelou zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, která nabyla účinnosti dnem 25. května 2018, je výbor ČAE povinen informovat své členy o krocích, které byl v řádném termínu nucen v návaznosti na změny legislativy učinit.

ČAE je, coby zapsaný spolek, registrován na Úřadě pro ochranu osobních údajů. Nakládání s osobními údaji

našich členů za účelem vedení databáze členů ČAE do současné doby probíhalo zcela dle požadavků platné legislativy a s Vaším souhlasem vyjádřeným podpisem „Závazné přihlášky“ do ČAE, kterým jste současně vyjádřili souhlas s Etickým kodexem ergoterapeuta a Stanovami ČAE.

Tím, že ČAE eviduje Vaše přihlášky, kde je uvedeno jméno, příjmení, titul, vzdělání, adresa trvalého nebo kontaktního bydliště, e-mail, pracoviště, datum narození aj., se stává správcem Vašich osobních údajů. Změny legislativy týkající se ochrany osobních údajů nám z tohoto důvodu ukládají, že jsme oprávněni nakládat a uchovávat Vaše osobní údaje pouze na základě Vašeho výslovného souhlasu.

Od 25. května 2018 musí být v souladu s platnou legislativou součástí přihlášky do ČAE pro nové členy také informovaný souhlas se zpracováváním a uchováváním osobních údajů.

V souladu s novou legislativou by měl být takovýto souhlas vyžádán i od stávajících členů ČAE. Svým souhlasem potvrzujete, že ČAE je oprávněna uchovávat a zpracovávat pro své potřeby Vaše osobní údaje, a to pro dále uvedené účely. Zejména se jedná o jmennou evidenci jak současných, tak bývalých členů asociace, vlastní registraci členů, informativní rozesílání nabídek pořádání odborných kurzů, školení a jiných vzdělávacích akcí, pořádání ať už ČAE nebo spolupracujícími subjekty, rozesílání nabídek možnosti zaměstnání, evidence externích zaměstnanců na DPP, případně další obdobné činnosti, při kterých je nutné zpracovávat Vaše osobní údaje.

S ohledem na tyto změny jsme byli nuceni Vás před platností nového nařízení požádat o **opětovné udělení kvalifikovaného souhlasu se zpracováním Vašich osobních údajů prostřednictvím kontaktních emailů a webových stránek ČAE. Vzhledem k tomu, že ve zpracování a administraci Vašich osobních údajů poskytnutých v „Závazné přihlášce“ fakticky nedošlo k žádným změnám, lze se důvodně domnívat, že s uchováváním a zpracováváním Vašich osobních údajů nadále souhlasíte.**

Pokud tomu tak není a Vy s dalším zpracováváním Vašich osobních údajů nadále nesouhlasíte, žádali jsme o sdělení této skutečnosti vedení ČAE ve lhůtě do 25. května 2018, kdy předmětné nařízení nabylo účinnosti. V případě, že jste tak neučinili, Vaše osobní údaje budou nadále zpracovávány v souladu s platnou právní úpravou.

Pokud dojde u člena České asociace ergoterapeutů s řádným, studentským či přidruženým členstvím ke změně osobních údajů, je člen spolku dle článku VII. Seznam členů Stanov České asociace ergoterapeutů povinen podat informaci správci osobních údajů ČAE bezodkladně poté, co došlo ke změně zapisovaných skutečností.

Člen spolku má také kdykoli právo vyžádat si na správci osobních údajů ČAE opravu nebo doplnění

svých osobních údajů a žádat výmaz osobních údajů, pro jejichž zpracovávání již dále není důvod.

V případě pochybností o dodržování povinností souvisejících se zpracováním osobních údajů se může člen České asociace ergoterapeutů s řádným, studentským nebo přidruženým členstvím obrátit na zástupce kontrolního orgánu ČAE, kterým je rozhodčí komise (dle článku XII. Rozhodčí komise Stanov České asociace ergoterapeutů). Člen spolku se může rovněž obrátit při podání stížnosti na nakládání s jeho osobními údaji přímo na Úřad pro ochranu osobních údajů (viz kontakt <https://www.uoou.cz>).

Podrobné informace o postupu podání stížnosti na nakládání s osobními údaji nebo o postupu podání žádosti na změnu osobních údajů jsou dostupné na webových stránkách ČAE, www.ergoterapie.cz. V případě jakýchkoli dotazů k nové právní úpravě, prosím, kontaktujte písemně sekretariát či prezidenta ČAE.

POSTUP S NAKLÁDÁNÍM S OSOBNÍMI ÚDAJI ČLENŮ ČAE

Vaše údaje jsou evidovány v neveřejné databázi členů (která slouží výhradně pro účely ČAE a není, nebyla a nikdy nebude poskytnuta třetím osobám).

V neveřejné databázi členů se eviduje:

- jméno a příjmení,
- registrační číslo v ČAE,
- titul,
- typ členství (plné, MD, SD, student),
- rok, kdy jste se stal/a členem ČAE,
- platba členských příspěvků (od roku 2004),
- datum, kdy byla uhrazena poslední platba členství,
- bydliště, popřípadě kontaktní adresa,
- e-mail,
- pracoviště – pokud jste uvedli,
- datum narození,
- přihlašovací údaje na neveřejné stránky ČAE (www.ergoterapie.cz),
- informace o obnovení nebo zrušení členství.

Data jsou přeneseny do databáze, která je uložena na pevném disku PC, který je chráněn heslem a standardními antivirovými programy. Do PC nemá přístup jiná osoba než člen výboru ČAE. Data (přihlášky, jiné dokumenty) v papírové podobě jsou uchovávány v šanoněch, které jsou uloženy na bezpečném, neveřejném místě na adrese sekretariátu.

Papírové přihlášky vyřazených členů jsou po uplynutí skartační lhůty 3 let skartovány, data v evidenci (registru ČAE) jsou v archivním seznamu členů ještě 5 let po zániku členství v ČAE. Data jsou průběžně obnovovány, dle nahlášených změn členů ČAE.

POZVÁNÍ NA 30. CELOSTÁTNÍ ODBORNOU KONFERENCI ČAE V PRAZE

*Zapsala: Mgr. Jana Jelínková, prezidentka ČAE,
Bc. Anna Gaubmannová, pokladník a sekretářka ČAE*

*Organizační výbor konference: Bc. Anna Gaubmannová,
Mgr. Jana Jelínková, Mgr. Olga Marková, Mgr. Kateřina
Svěčená, Ph.D., Bc. Zuzana Rodová, M.Sc.*

**Vážené kolegyně, vážení kolegové
a přátelé ergoterapie,**

dovolujeme si Vás srdečně pozvat na **30. celostátní odbornou konferenci České asociace ergoterapeutů**, kterou pořádá Česká asociace ergoterapeutů ve spolupráci s Klinikou rehabilitačního lékařství 1. LF UK a VFN v Praze pod záštitou Doc. MUDr. Olgy Švestkové, Ph.D.

Konference se uskuteční ve dnech 26. a 27. 9. 2018 (středa a čtvrtek) v prostorách Kliniky rehabilitačního lékařství 1. LF UK a VFN v Praze, Albertov 7, Praha 2 (velká posluchárna 1. patro). Pozor, kapacita sálu omezena 100 místy. Podrobnější informace, včetně přihlášky

na konferenci naleznete na internetových stránkách České asociace ergoterapeutů: <http://www.ergoterapie.cz> v sekci Akce – Konference ČAE 2018.

Součástí Valné hromady členů ČAE 2018, která proběhne v rámci 30. celostátní odborné konference ČAE, se budou konat volby do výkonného výboru České asociace ergoterapeutů. Pokud uvažujete o své kandidatuře do výboru, prosím, zašlete svou kandidátku nejpozději do 3. 9. 2018 na adresu anna.gaubmannova@email.cz nebo sekretariat@ergoterapie.cz. Formulář pro zaslání Vaší kandidátky bude umístěn na stránkách ČAE v sekci Oznámení „Volby do výboru ČAE 2018“

ZPRÁVA Z ÚČASTI ZÁSTUPCŮ ČESKÉ ASOCIACE ERGOTERAPEUTŮ NA 17. WFOT KONGRESU 2018 V KAPSKÉM MĚSTĚ V JIHOAFRICKÉ REPUBLICE (WORLD FEDERATION OF OCCUPATIONAL THERAPISTS – SVĚTOVÁ FEDERACE ERGOTERAPEUTŮ)

Autoři:

*Bc. Zuzana Rodová M.Sc., členka rozšířeného výboru ČAE,
Mgr. Kateřina Svěčená, Ph.D., 1. viceprezidentka ČAE*

Kontakt: z.rodova@centrum.cz

Za Českou asociaci ergoterapeutů se tohoto kongresu po dlouhé době účastnili dva zástupci a to Zuzana Rodová v pozici 1. delegáta a Kateřina Svěčená jako zastupující druhý delegát za Českou republiku.

Kongres probíhal v termínu 21.–25. května 2018 s tématem *Connected in Diversity: Positioned for Impact*. Samotnému kongresu předcházela třídní WFOT Council meeting (setkání zástupců jednotlivých členských zemí), kde byly i obě naše zástupkyně. V rámci toho setkání probíhalo mnoho reportů: od čerpání finančních rozpočtů po reporty provedených úkolů různých komisí pod WFOT.

Každý delegát účastnící se Council meetingu se musí zapojit do nějakého dvouletého projektu. Zástupci České republiky se podepsali pod spolupráci na „Developing Educational Boards: Multi Country Education Board“ (vytvoření mezinárodní skupiny odborníků, kteří budou

30. CELOSTÁTNÍ ERGOTERAPEUTICKÁ KONFERENCE

26.9. a 27.9. 2018 v Praze

KRL a ČAE pořádají 30. celostátní konferenci České asociace ergoterapeutů, pod záštitou doc. MUDr. Olgy Švestkové, Ph.D.

**Klinika rehabilitačního lékařství 1.LF UK a VFN v Praze,
Albertov 7, Praha 2**

www.ergoterapie.cz

CONNECTED IN DIVERSITY: POSITIONED FOR IMPACT
CAPE TOWN, SOUTH AFRICA 21-25 MAY 2018

pomáhat hodnocení vzdělávání zemím, kde vlastní odborníky nemají). V rámci tohoto projektu jsou hlavními cíli stanovit jednotnou terminologii a vydefinovat společné představy o Výboru pro vzdělávání, vytvořit návod a manuál pro zjednodušení praktické implikace dokumentu *WFOT Minimum Standards for the Education of Occupational Therapist (Revised 2016)* pro vysoké školy a v závěru navrhnout a vytvořit komisi, výbor pro vzdělávání, který by byl nápomocný univerzitám po celém světě, bez ohledu na lokalitu. Česká republika na tomto bude spolupracovat se zástupci dalších zemí: Francie, Ukrajina, Slovinsko, Zambie a Jamajka.

Samotný kongres zahajoval předkonferenční workshopy a Educational day. Čeští delegáti se účastnili bloku zaměřeného na vzdělávání. Všichni účastníci byli rozděleni do skupin podle toho, s kým seděli u stolu, většinou se jednalo o 5–10 lidí. V rámci jednoduchých skupin měli účastníci aktivně zpracovávat společnou práci – odpovídat na otázky, které podporovali implikaci Minimálních standardy vzdělávání ergoterapeutů od WFOT. Vzhledem k tomu, že u jednotlivých stolů byli přítomni delegáti

nejen z různých zemí, ale i z různých světadílů v průběhu celé práce vystávala na povrch témata, která trápila každého ergoterapeuta-učitele, např. jak se studenti dostávají na školy, mindfulness, jejich duševní pohoda a stres během studia. Zajímavá témata následovala v podobě dalšího programu – např. pohled na Ergoterapii v Jižní Africe.

Konference se skládala z hlavních řečníků a sympózií, která probíhala v jednom sále, ale většina programu průběžně probíhala v přibližně 10 různých místnostech/sekcích, kde byla témata zaměřená např. na stáří, vzdělávání, psychické zdraví a různé workshopy. Bylo možné zhlédnout i řízenou diskusi na téma, zda přejmenovat obor na jiný název profese. Dále možná navštívit rozsáhlou sekci posterů a posterů s diskuzí.

Tuto světovou konferenci pořádá World Federation of Occupational Therapists – Světová federace ergoterapeutů (WFOT).

V současné době zastřešuje WFOT přes 550 000 praktikujících ergoterapeutů ve 106 členských zemích, 900 ergoterapeutických škol, které jsou schválené dle *WFOT Minimum Standards for the Education of Occupational*

Delegáti jednotlivých členských zemí WFOTu, vpředu výbor WFOTu

Delegátky ČR s prezidentkou WFOTu Marilyn Pattison (uprostřed)

Propagace konference COTEC-ENOTHE 2020 Prague- viceprezidentka ENOTHE Johanna Stadler-Grillmaier)

Therapist (Revised 2016) (minimální standardy pro vzdělávání), 63 000 ergoterapeutických asistentů, a 100 000 ergoterapeutických studentů studujících ve WFOT schválených školách. ČAE je členem od roku 2002.

Konference se zúčastnilo 2016 ergoterapeutů z 85 zemí světa (644 z Afriky, 206 Asie, 518 Evropy, 503 Severní Ameriky, 82 Oceánie a 63 z Jižní Ameriky).

Termíny dalších velkých ergoterapeutických kongresů:

- 18.–31. 5. 2022
18. WFOT Congress in Paris,
téma *Occupational R-Evolution*.
- 25.–27. 11. 2022
OT Congress in Philippines APOTC
(Asijsko-tichomořský region)
- COTEC-ENOTHE in Prague 2020
(Evropský region)
- 26.–28. 8. 2019
OT Congress in Rwanda, OTARG (Africký region)
- 23.–27. 9. 2019
OT Congress in Argentina, CLATO
(Latinsko-americký region)

Program konference (včetně abstraktů): <http://www.wfot-congress.org/congress-programme.php>. Na webových stránkách jsou v současné době umístěna videa- hlavních řečníků a ceremoniálů: <http://www.wfotcongress.org/>

PRACOVNÍ SKUPINA ERGOTERAPIE V OBLASTI PÉČE O DUŠEVNÍ ZDRAVÍ

Autoři: Bc. Kateřina Voslářová,
Mgr. Jana Pluhaříková Pomajzlová

Kontakty: k.voslarova@gmail.com, pomajzlovic@centrum.cz

Pracovní skupina **Ergoterapie v oblasti péče o duševní zdraví** má za sebou první tři plodná setkání. Od konce roku 2017 se nám daří vytvářet síť po celé České republice, do činnosti skupiny se připojili ergoterapeuti ze sedmi psychiatrických nemocnic, tří psychiatrických klinik a řady dalších významných pracovišť zabývajících se duševním zdravím (např. Národní ústav pro duševní zdraví, Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví, Ledovec z.s., Asociace pracovní rehabilitace ČR) a další. Celkem má pracovní skupina již přes 30 členů a pevně věříme, že se naše řady dále rozšíří.

Členové pracovní skupiny

Je povzbuzující slyšet, vidět, potažmo cítit, kolik ergoterapeutů tato oblast zajímá, kolik energie a úsilí dávají do své práce a do rozvoje naší profese, i přes to, že je to často spojeno s mnohými překážkami a těžkostmi. O to více vnímáme jako důležité sdílení praxe a zasazování se o její dobrý rozvoj, což je jedním z hlavních cílů skupiny. Rádi bychom podpořili porozumění a přijetí ergoterapie v oblasti péče o duševní zdraví jako velice důležité součásti systému péče o duševní zdraví podporující proces zotavení mezi širokou i odbornou veřejností.

Čeká nás vytváření doporučení pro praxi ergoterapeuta v této oblasti, informačních materiálů, společné supervize, sdílení kazuistik, vzájemná podpora, rozvoj postupů a nástrojů pro praxi, kroky k posílení role ergoterapeutů v rámci reformy péče o duševní zdraví a mnoho dalšího.

Rádi bychom poděkovali České asociaci ergoterapeutů za podporu při vzniku skupiny a také za podporu materiální (nákup doporučených postupů od AOTA). Velké díky

*Dobrý den,
vážení kolegové a kolegyně
v oboru ergoterapie,*

jsem ergoterapeut v Psychiatrické nemocnici, který pracuje v oboru přes 15 let. V průběhu své kariéry jsem se stále aktivně vzdělávala v kurzech, specializacích, atestace,... Ráda bych Vám vypověděla zkušenost a přínos z účasti v pracovní skupině „Ergoterapie v oblasti péče o duševní zdraví“. Setkání s touto skupinou má zcela odlišný charakter od všech vzdělávacích programů, ale z mého hlediska možná významnější a neopakovatelný. Dovolím si tvrdit, že nejen pro ergoterapeuty v oblasti duševního zdraví, ale i ergoterapeuty v jiných oblastech. Podstatou setkání je totiž tvoření, předávání si zkušeností, nápadů, nových poznatků a postupů v oboru. Vše je strukturováno specifikací cílů na začátku a určení cílů, na příští schůzku. Propojení jsme společným emailem, kde si následně předáváme odborné informace (testování, odkazy, doporučení,...), které jsme si na schůzce domluvily jako obohacující či potřebné pro vlastní praxi.

V přátelské, tvůrčí atmosféře je nejen možno uvolnit se z úskalí ve vlastní praxi, ale ihned dochází k podpoře formou návrhů řešení ostatními přítomnými. Mě osobně zaujala témata možného testování pro samostatnost a soběstačnost v kuchyni, informace k vyvíjející se „Pracovní křivce“, vymezení kompetencí s ostatními obory a téma ergodiagnostika u pacientů s duševním onemocněním.

Děkuji tímto p. Kateřině Voslářové a Janě Pluhaříkové Pomajzlové za organizaci, zajištění prostor a projektu, díky němuž jsou schůzky bezplatné a strukturované. Upřímně Vám kolegové doporučuji zúčastnit se této pracovní skupiny. Věřte, že s prázdnou neodejdete. Setkání jsou v Green Doors, z.ú., v Praze.

*Ilona Hloušková, ergoterapeut
v Psychiatrické nemocnici v Kroměříži*

patří také organizaci Green Doors, z.ú., která nám zdarma poskytuje prostory pro naše setkávání.

Činnost naší skupiny můžete sledovat na facebooku a webových stránkách ČAE, kde najdete vždy aktuální záznam z činnosti skupiny a pozvánky na další setkání.

Pokud vás zajímá více informací nebo máte chuť se k nám připojit, jste vítáni, těšíme se na Vás. Nejbližší plánovaná setkání jsou 19. 9. a 28. 11. 2018 v Praze.

SUNBALL

Cena semináře

ZDARMA

(do 20.7.2018)

KONTAKT

jan@gradientlabs.io

www.sunapp.io/sunball

Odborný seminář s praktickou částí:
Nová generace rehabilitačních míčků

SunBall je certifikovaná interaktivní rehabilitační pomůcka, určená k léčbě v rámci ergoterapie, včetně specializované neurorehabilitace.

Pacientům pomáhá s rozvojem koordinace, síly a kognitivních funkcí.

Součástí semináře je také praktická část, kde si ukážeme konkrétní typy použití a cvičení se SunBallem si sami vyzkoušíte.

Napište na uvedený email zprávu a my se Vám rádi ozveme s dostupnými termíny semináře

III. ODBORNÁ ČÁST

PAN PROFESOR JAN PFEIFFER LETOS OSLAVIL 90. NAROZENINY

Autoři: Mgr. et Mgr. Jaromíra Uhlířová, Bc. Zuzana Rodová M.Sc.

*Pracoviště: Klinika rehabilitačního lékařství 1. Lékařská fakulta Univerzity Karlovy
a Všeobecná fakultní nemocnice, kontakt: zuzana.rodova@lf1.cuni.cz*

K významnému životnímu jubileu pana profesora Pfeiffera bychom rády za náš ergoterapeutický tým z Kliniky rehabilitačního lékařství 1. LF UK a VFN (KRL) připomněly jeho přínos pro obor ergoterapie. Pamětníci jistě doplní řadu informací, my bychom vzpomněly jen několik střípků z historie. Prostřednictvím několika fotografií z archivu

okomentovaly vývoj, který ergoterapie na klinice prodělala. Od založení KRL na Albertově panem profesorem Pfeifferem v roce 1986, se zde postupně rozvíjela široká ergoterapeutická praxe ve všech svých podobách a stala se jakýmsi důležitým centrem ergoterapie s významem pro celou Českou republiku. Pan profesor měl jistě zkušenosti

Pan profesor se nebojí

s ergoterapií v zahraničí, věděl o ní mnohé i díky svému působení v Jedličkově ústavu, nebo při spolupráci s RÚ Kladruhy, kde byla ergoterapie nejvíce koncentrována (tj. v různých rehabilitačních ústavech). I pod jeho vedením na rehabilitačním oddělení Neurologické kliniky a později na KRL se prováděla ergoterapie zaměřená na soběstačnost, výběr pomůcek, hodnocení domácího prostředí, ergodiagnostiku, předpracovní rehabilitaci, pracovní rehabilitaci, byly zde četné dílny, spolupráce s Výrobním podnikem Svazu Invalidů META, propojení s Výzkumným ústavem protetickým doc. Hadravský atd. Z fotografií je zřejmé, že pan profesor má k ergoterapii blízký vztah, a že se nikdy nebál na vlastní kůži vše vyzkoušet.

Proto i my nejen se studenty ergoterapie a fyzioterapie, ale i s lékaři v předatestačním kurzu věci zkusíme. A to v rámci simulované disability, která probíhá podobně jako skupinové vaření. Tato aktivita na rozdíl od suché přednášky o pomůckách stimuluje více komunikaci a diskuzi o využití jednotlivých pomůcek, přináší vlastní zkušenost a také trochu odlehčení v rámci výuky.

Zmínily jsme řadu dílen, které na klinice mají tradici. Některé se v průběhu let výrazně změnilly některé ne. Používání zaměstnávání člověka bylo vždy něco, na co pan profesor dbal. Během společných porad, doporučoval s pacienty např. lakovat oprýskaná okna, vyrábět budky pro ptáky do zahrady, vyrábět si vlastní pomůcky. Od trendu používání dílen v ergoterapii se nejen zde na klinice ustoupilo. Na druhou stranu se leckde po světě do výuky vrací, jako např. v Anglii zjistili, že studenti neumí vařit a proto je to opět ve výuce. Současně dochází i celosvětově k obrodě kreativních technik. Je to hlavně díky derealizaci lidí, kteří ve svém zaměstnání dělají neviditelnou práci (jako je např. většina prací na PC). My zde v současné době individuálně zvažujeme vhodnost zařazení těchto kreativních technik do terapií. U některých pacientů nejsou zařazeny vůbec, někteří tvoří naopak hodně.

Další terapeutické místnosti se také v čase proměňovaly – cvičná kuchyně, koupelna, a množství pomůcek, které se již nemusejí podomácku vyrábět, ale jsou běžně k dostání na komerčním trhu.

Ergoterapeutický tým KRL s panem profesorem

Kompenzační pomůcky vůbec prodělaly velkou proměnu, dnes jsou z lehčích materiálů a je zde široká škála výběru. Ergoterapeutické místnosti jsou dnes také více vybaveny k terapii zaměřenou na postiženou oblast. Terapeutické pomůcky z minulosti, jako je např. bicyklové zařízení pohánějící lupénkovou pilku, nebo např. brusku, dnes vystřídaly mimo jiné i robotické systémy. Máme také více standardizovaných testů, které můžeme využívat k diagnostice a ergodiagnostice. Velké množství terapeutických pomůcek a principů zůstává v ergoterapii nadále, jen se zdá, že se proměňuje společnost a její potřeby.

Pan profesor založil nadaci Rehalb, dnes je to obecně prospěšná společnost, která mimo jiné pořádá Rekondiční pobyty pro pacienty po získaném poškození mozku. Pacienti mají na nich možnost si vyzkoušet svou soběstačnost bez rodinných příslušníků a pečovatелů a spoustu dalších aktivit, na které většinou nezbyvá čas a zároveň působí terapeuticky, včetně sportů a společenských aktivit.

Na KRL od jejího založení působila celá řada ergoterapeutek od atestovaných ergoterapeutek, přes první ergoterapeutky s bakalářským vzděláním, po jedny z prvních absolventek magisterského studia. Musíme zmínit některá z významných jmen jako je paní Pitřmanová, Faltýnková, Dudáková, Krivošíková, Jelínková a další, které jsou velmi aktivní ve vzdělávání ergoterapeutů, psaní publikací, i v České asociaci ergoterapeutů nebo ve svých vlastních organizacích.

Pan profesor své myšlenky předal řadě studentů, ale i jeho následovníků, kteří se také významně o rozvoj především vzdělávání ergoterapeutů zasloužili. Pokud jsme u vzdělávání, pan profesor Pfeiffer se značnou měrou podílel na výuce ergoterapeutů ve specializačním studiu ergoterapie při spolupráci s doškolovacím ústavem v Brně. Zde také musíme zmínit publikace pana profesora. Je autorem učebnice ergoterapie II, i dalších publikací, které se ergoterapii věnují, nebo se v nich o ergoterapii zmiňuje a doprovází je vlastními ilustracemi. V roce 1994 právě na KRL na Albertově bylo zásluhou pana profesora, pana docenta Votavy a dalších otevřeno první bakalářské studium ergoterapie v ČR, kde také vyučoval stejně jako řada lékařů, kteří zde působili. O 20 let později, v roce 2014 bylo zásluhou paní přednostky docentky Švestkové otevřeno i první navazující magisterské studium ergoterapie v České republice. Není divu, že je pan profesor čestným členem České asociace ergoterapeutů.

Paní přednostka Švestková o něm říká, že je otcem moderní rehabilitace v ČR a pan profesor sám ve svých publikacích dokazuje, že tak, jak on chápe rehabilitaci, je ergoterapie nezastupitelným a významným oborem a vždy zastával principy a filosofii, která se ztotožňuje i s filosofií oboru ergoterapie. Když pan profesor hovoří o rehabilitaci, tak vždy zdůrazňuje jak je důležitá soběstačnost pacienta,

vliv prostředí, to kde člověk bydlí, zda a jak může pracovat. Zvláště pak u osob s trvalou či dlouhodobou disabilitou zdůrazňoval význam zaměstnání jako významné smysluplné složky života. Vždy nás také varuje před zneužíváním sociálního systému, a že musíme podpořit funkční schopnosti pacienta právě pro návrat do zaměstnání, s čímž velice často bojujeme.

Děkujeme panu profesorovi i jeho následovníkům za neutuchající podporu našemu oboru a za celý ergoterapeutický tým KRL přejeme panu profesorovi ke kulatým narozeninám hodně zdraví.

Pozn.: Tento příspěvek vznikl z přednášky Pan profesor Pfeiffer a ergoterapie.

ZLEPŠENÍ PÉČE O OSOBY S PARKINSONOVOU NEMOCÍ: PROJEKT *ParkinsonNet*

Autoři: MUDr. Martina Hoskocová, Ph.D. a Mgr. Ota Gál

Tým projektu ParkinsonNet, kontakt: ota.gal@vfn.cz

Vážené kolegyně a kolegové, obracíme se na Vás se žádostí o spolupráci v rámci projektu *ParkinsonNet*. Nizozemská skupina lékařů, zdravotníků a výzkumníků pod vedením prof. Bloema dokázala v posledních deseti letech vytvořit ve své zemi síť vyškolených odborníků na léčbu Parkinsonovy nemoci, která zahrnuje 19 různých profesí a kterou pro pacienty zprostředkovává webový portál *ParkinsonNet* (www.parkinsonnet.info). Nizozemští odborníci nejprve vytvořili národní doporučené postupy pro péči o pacienty s Parkinsonovou nemocí pro fyzioterapeuty (Keus et al. 2004, 2007, 2012), logopedy (Kalf et al. 2009), ergoterapeuty (Sturkenboom et al. 2009) a nutricionisty (Asseldonk & Dicke et al. 2012). V nedávné době tato snaha vyvrcholila publikací prvních evropských doporučených postupů pro fyzioterapeuty (Keus et al. 2014, česky 2017). Na základě těchto doporučených postupů skupina prof. Bloema postupně vyškolila odborníky, kterým podle provedených studií (Nijkrake et al. 2009, Keus et al. 2004) chyběla dostatečná odborná kvalifikace v problematice Parkinsonovy nemoci a v terapii neměli dostatek těchto pacientů.

K podobným závěrům pak došla i česká studie u fyzioterapeutů (Gál et al. 2017). Současně vznikl webový portál *ParkinsonNet*, který mimo jiné obsahuje databázi takto vyškolených zdravotníků, navíc roztržiděných podle odbornosti a časové a místní dostupnosti pro pacienty. Z původního stavu jedné nemocnice a třicetičlenného týmu působícího v jedné provincii v roce 2004 se v roce 2013 stala síť devadesáti dvou nemocnic a více než dvou a půl tisíc členů působících v celém Nizozemí. Tato organizace péče s sebou nese řadu výhod. Předně umožňuje lepší

dostupnost a kvalitu péče pro pacienty s Parkinsonovou nemocí, která hraje u takto komplexní choroby klíčovou roli. Další výhodou je prokázané snížení nákladů na zdravotní péči (Munneke et al. 2010), které také v Nizozemí vedlo k tomu, že zdravotní pojišťovny samy oslovily organizátory projektu *ParkinsonNet* a ve spolupráci s nimi hradí rehabilitaci pacientů s Parkinsonovou nemocí výhradně odborníkům proškoleným dle výše zmíněných doporučených postupů. Konečně má projekt značný význam také ve výzkumu, jelikož se díky němu dostává větší množství pacientů do rukou uniformě vyškolených, a tedy jednotně testujících profesionálů, kteří mohou pod dozorem svých školitelů shromažďovat data pro testování výzkumných hypotéz. Výsledky takového výzkumu jsou pak díky systému školení ihned uváděny do praxe.

Projekt momentálně expanduje do dalších zemí, konkrétně do Německa, některých severských zemí a USA. Aby bylo možné do projektu zapojit i Českou republiku, je třeba koordinované činnosti fyzioterapeutů, ergoterapeutů a logopedů. Spolupráci těchto tří profesí si kladou tvůrci projektu jako podmínku pro možnost účasti. Rádi bychom tedy oslovili ty z Vás, kteří mají zkušenosti s péčí o pacienty s Parkinsonovou nemocí a především zájem o tento projekt, aby společně s námi začali s jeho budováním. Prakticky to znamená s naší pomocí přeložit doporučené postupy pro ergoterapii a společně s námi zahájit školení v České republice. Zájemcům také můžeme nabídnout finanční pomoc s absolvováním další kvalifikace v zahraničí. Zájemce prosíme, aby kontaktovali Mgr. Otou Gál na email: ota.gal@vfn.cz, kde se případně také dozví další informace.

Děkujeme a těšíme se na spolupráci!

Poznámka k výzvě autorů za Českou asociaci ergoterapeutů:

Česká asociace ergoterapeutů vítá iniciativu našich členů i na tomto poli a ráda podpoří vznik další zájmové skupiny zaměřené na osoby s Parkinsonovou nemocí. Můžeme

nabídnout pomoc při překladu již publikovaných standardů pro odbornost ergoterapie i zázemí profesní organizace pro vznik nové zájmové skupiny. Pokud budete mít zájem o aktivní zapojení do skupiny, prosím, kontaktuje sekretariát ČAE nebo přímo prezidentku, Janu Jelínkovou, na emailu: prezident@ergoterapie.cz.

ERGOTERAPIE U PACIENTA PO SELEKTIVNÍM TRANSFERU NERVŮ PRO OVLÁDÁNÍ MYOELEKTRICKÉ PROTÉZY SE ČTYŘMI ELEKTRODAMI

Autor: Bc. Barbora Vlasáková, DiS.

Pracoviště: Ústřední vojenská nemocnice – vojenská fakultní nemocnice Praha

Pacienti po transhumerální amputaci, se kterými jsem měla možnost pracovat, byli zatím vždy vybaveni myoelektrickou protézou pro horní končetinu se dvěma elektrodami. Konkrétně se jednalo o myoelektrickou protézu DynamicArm12K100 s aktivním loketním kloubem (obr. 1), u které je pohyby možné provádět pouze izolovaně v loketním kloubu do flexe a extenze, v zápěstí do rotace vnější i vnitřní o 360°. V elektromechanické ruce je pohyb možný do flexe prstů do špetky a do extenze. Přepínání mezi pohyby se děje prostřednictvím kokontrakce neboli aktivace obou svalů určených pro ovládání protézy. Pro ovládání pohybů můžeme využít například musculus biceps brachii pro flexi a musculus triceps brachii pro extenzi i svaly musculus pectoralis a musculus latissimus dorsi. (Wüstefeld 2009). V rámci mé bakalářské práce jsem s odstupem času oslovila pacienty, aby mi poskytl zpětnou vazbu zaměřenou na používání protézy. Jednou z hlavních nevýhod, kterou udávali bylo, že je protéza

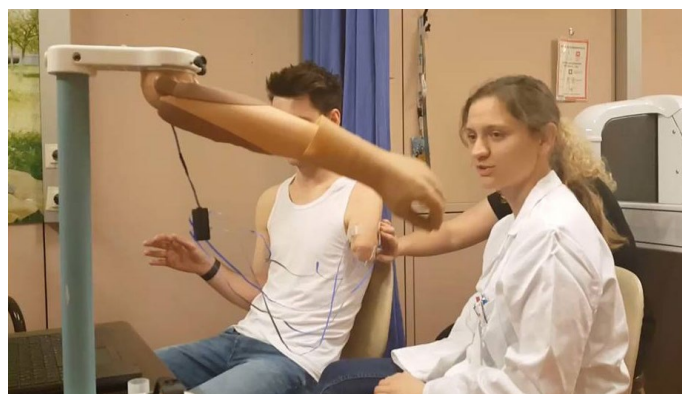
pomalá v provádění pohybů, právě proto, že je možné pohyby provádět pouze izolovaně.

Jeden z pacientů (po traumatu z 22. 6. 2011, byl zachycen lanem jeřábu, kdy došlo k traumatické amputaci levé horní končetiny s následným pádem ze čtyř metrů), který se po ergoterapeutické intervenci plně zapojil do života a používal myoelektrickou protézu po celý den, koncem roku 2016 podstoupil operaci selektivního transferu nervů neboli cílenou reinervaci svalů pro umožnění ovládání nové myoelektrické protézy s více elektrodami. Operaci provedl profesor Oskar Aszmann na Klinice plastické a rekonstrukční chirurgie ve Vídni.

Cílená reinervace svalů (Targeted Muscle Reinnervation-TMR) poskytuje příležitost pro zlepšení ovládání protézy u pacientů s vysokými amputacemi horních končetin. Během chirurgického zákroku jsou nervy ramene přesměrovány na svaly oblasti paží, čímž se získávají další myo-signály, které mohou být použity k řízení

Obr. 1: DynamicArm12K100, zdroj: vlastní archiv autorky

Obr. 2: Agnes Sturma – hledání EMG signálu, zdroj: vlastní archiv autorky

protézy. Celý proces péče o pacienta tzv. „TechNeuro Rehabilitation“ je zahájen po operaci a trvá přibližně 1,5 roku v závislosti na úrovni amputace. Během této doby se musí pacient naučit ovládat své nové neurosvalové rozhraní. Tento rehabilitační proces lze rozdělit do 4 stádií:

- 1) reinervace, tj. hojení ran po chirurgickém zákroku;
- 2) nácvik signálu: pacient se musí naučit ovládat a oddělovat signály;
- 3) vybavení protetickou pomůckou, pokud pacient již může spolehlivě ovládat dostatečné signály; a
- 4) pokračování v tréninku.

V tomto procesu je třeba maximálně využít autoterapii. Terapie je náročná, jsou kladeny vysoké nároky na kognitivní složku a soustředění pacienta. Po ukončení fáze 3 by měl být pacient schopen používat protézu v každodenním životě. (The presented rehabilitation protocol was developed based on literature research and clinical experience of the Christian Doppler Laboratory for Bionic Reconstruction, Medical University of Vienna and of Otto Bock Health Care Products GmbH)

U našeho pacienta po operaci následovala fáze hojení, musel přestat používat stávající protézu, tato fáze trvala několik měsíců. Pacient subjektivně po operaci udával snížení fantomových bolestí, kterými trpěl několik let a řešil je medikamentózně. Poté absolvoval kontrolu ve Vídni, kdy profesor Aszmann a jeho tým vytipovali místa pro trénink signálu a proběhl nácvik stimulace signálu pod kontrolou EMG přístroje MyoBoy s využitím software OttoBock. Třidenního nácviku jsem se účastnila i já spolu s fyzioterapeutkou Hankou Kohoutovou pod vedením fyzioterapeutky Agnes Sturma (obr. 2), která se specializuje na neurorehabilitaci v protetice s využitím elektromyografie. (Sturma A. et al. (2014) *Advanced Rehabilitation for Amputees after Selective Nerve Transfers: EMG-Guided Training and Testing*. In: Jensen W., Andersen O., Akay M. (eds) *Replace, Repair, Restore, Relieve – Bridging Clinical and Engineering Solutions in Neurorehabilitation*. Biosystems & Biorobotics, vol 7. Springer, Cham).

Navázali jsme na trénink ve Vídni, ergoterapie probíhala 1–2krát týdně, každý den pacient prováděl minimálně 30minutovou autoterapii. Z metodik jsme využívali hlavně zrcadlovou terapii a ideomotoriku, pro kontrolu aktivace svalu jsme využívali palpaci v místě vytipovaného signálu ve Vídni, pro kontrolu správnosti cvičení i přístroj se zpětnou vazbou MyoBoy (přístroj, který snímá signály EMG ze svalů pomocí plochých elektrod).

Dle fantomových pocitů byla amputovaná ruka kratší bez lokte a prsty nasedaly na kratší předloktí, při cvičení ideomotoriky vázla flexe a extenze v lokti, supinace a pronace, kterou jsme proto trénovali spíše s využitím zrcadla. Naopak ideomotorika výborně fungovala pro trénink flexe a extenze prstů a opozice palce. Terapie je náročná

na soustředění, což může být pro pacienta vyčerpávající, proto jsme využívali i relaxační techniky vkládané přímo do terapeutické jednotky. MyoBoy jsme využívali pro vizuální kontrolu síly signálu, což bylo motivačním prvkem a výbornou zpětnou vazbou pro pacienta.

Po třech měsících tréninku a autoterapie následovala další kontrola ve Vídni, čtyři signály byly uspokojivé a začal reagovat i pátý pro supinaci a pronaci. Pacientovi byl přístroj MyoBoy zapůjčen domů pro trénink autoterapie a bylo zhotoveno tréninkové lůžko s průřezy pro elektrody (obr. 3 a 4). Dále pokračovala ergoterapie 1krát

Obr. 3 a 4: Tréninkové lůžko s průřezy pro elektrody, zdroj: vlastní archiv autorky

týdně, zaměřovali jsme se zejména na kontrolu autoterapie. Při poslední kontrole ve Vídni na podzim roku 2017 byla pacientovi předána zpráva o úspěšné operaci a doporučení pro indikaci nové myoelektrické protézy s více elektrodami pro ovládání.

4 EMG signály pro ovládání+ 1

Pohyby: 2 Flexe/extenze lokte

2 Zavírání/otvírání ruky

1 Supinace/Pronace (flexe palce)

Lokalizace trasferů:

n. ulnaris – caput breve bicipitis

n. medianus – m. brachialis

n. radialis prof. – caput later. tricipitis

n. musculocutaneus – caput longum (original)

n. radialis – caput medial/longum (original)

V únoru roku 2018 byla pacientovi pojišťovnou schválena výroba nové myoelektrické protézy. Jedním

z doložených dokumentů, která přispěla ke schválení byla i zpráva ergoterapeuta.

Použité zdroje:

- **Informace pro pacienta DynamicARM12K100**
- **Vlasáková, B., vedoucí práce Dončevová, L.,** *Bakalářská práce – Možnosti ergoterapeutické intervence u pacientů s myoelektrickou protézou*, 2017
- **Wüstefeld, D. a V. Princ,** *Stáž v OttoBock Duderstadt*, Německo 17. – 25. 2. 2009
- **Sturma, A.,** 2017. *Stáž v Department for Surgery, Division of Plastic & Reconstructive Surgery Medical University of Vienna*, duben 2017
- **Sturma A. et al.** (2014) *Advanced Rehabilitation for Amputees after Selective Nerve Transfers: EMG-Guided Training and Testing*. In: Jensen W., Andersen O., Akay M. (eds) *Replace, Repair, Restore, Relieve – Bridging Clinical and Engineering Solutions in Neurorehabilitation*. Biosystems & Biorobotics, vol 7. Springer, Cham).

PRACOVNÍ REHABILITACE JAKO SOUČÁST UCELENÉHO SYSTÉMU PODPORY PRO OZP

Mgr. Jitka Fricová, ergoterapeut, fyzioterapeut a sociální pracovník

Pracoviště: Asociace pracovní rehabilitace ČR

Asociace pracovní rehabilitace ČR (dále jen APRČR) od r. 2009 sdružuje poskytovatele služeb v oblasti pracovní rehabilitace. Jejím dlouhodobým cílem je dostupný, včasné zahajovaný a ve vzájemné součinnosti všech poskytovatelů zabezpečený proces rehabilitace osob se zdravotním postižením (dále jen OZP), vedoucí k jejich pracovnímu začlenění.

APRČR neustále hledá cesty, jak zlepšit ucelenost systému podpory pro OZP a tím i podmínek při využívání a poskytování pracovní rehabilitace. Dlouhodobě prosazuje myšlenku tzv. „regionálních sítí spolupráce“ a vytváří podmínky pro vzájemnou výměnu poznatků a zkušeností. Rozvoj kvality služeb poskytovatelů pracovní rehabilitace a šíření povědomí mezi odbornou i laickou veřejností o jejich možnostech, je cílem grantového projektu s názvem ROZVOJ ASOCIACE PRACOVNÍ REHABILITACE ČR (<http://www.aprcr.cz/projekty/rozvoj-asociace-pracovni-rehabilitace-cr/>), který od 1. 9. 2016 APRČR realizuje. Pro všechny její členy, ale i pro zájemce o problematiku začleňování

OZP) proběhly a dosud stále probíhají ve všech krajích ČR tyto projektové aktivity:

- **Na přelomu roku 2016/17 proběhly v každém kraji tři kazuistické semináře** – setkání ke konkrétním možnostem vzájemné spolupráce v rámci sociálního začleňování a pracovního uplatnění OZP na trhu práce.
- Rok 2017 byl ve znamení profesního vzdělávání. Realizovány byly dva akreditované 8 hodinové **kurzy MPSV** pro sociální pracovníky a pracovníky v sociálních službách a další profesionály podílející se na integraci OZP do společnosti a na trh práce:
Kurz č. 1 – Pracovní rehabilitace - základní kurz pro poradce a poskytovatele služeb v pracovní rehabilitaci (legislativa a normativní úpravy, realizace a postupy v pracovní rehabilitaci, její formy a dostupnost pracovní a sociální rehabilitace). Odborný lektor APRČR: Mgr. Patrik Rücker, sociální pracovník s praxí v oblasti sociálních služeb a služeb zaměstnanosti.

Kurz č. 2 – Využití výstupů ergodiagnostiky v praxi pro sociální pracovníky – tři základní moduly:

1. využití ergodiagnostiky v kontextu ostatních prostředků podpory integrace OZP na trh práce
2. proces a obsah ergodiagnostického vyšetření
3. výstupy ergodiagnostiky, struktura, obsah a využití v procesu integrace OZP na trh práce

Odborný lektor APRČR: Mgr. Jitka Fricová – fyzioterapeut, ergoterapeut a sociální pracovník s praxí v oblasti zdravotnictví, sociálních služeb a služeb zaměstnanosti.

- Ke konci roku 2017 a počátkem roku 2018 bylo realizováno ve všech 13 ti ergodiagnostických centrech celé ČR (<http://www.aprcr.cz/pracovni-rehabilitace/>) celodenní setkání zástupců projektem vytvořené „regionální sítě spolupráce“. Cílem dopoledního bloku bylo umožnit sdílení příkladů dobré praxe mezi členy APRČR a dalšími organizacemi z oblasti sociální integrace OZP se zástupci Úřadu práce ČR, včetně zástupců nových pozic poradců pro zaměstnávání OZP. Seminář byl v odpolední části rozšířen o zástupce odborných a praktických lékařů, lékařů posudkové služby a zástupce odborníků z Okresní správy sociálního zabezpečení. Součástí odpoledního bloku bylo bližší seznámení s pracovníky ergodiagnostického centra a jejich pracovištěm.

- Projektovou aktivitou prvního pololetí r. 2018 jsou **krajské konference**. S ve spolupráci s Krajskými hospodářskými komorami se ve všech krajích ČR aktuálně připravují workshopy pro regionální zaměstnavatele z otevřeného trhu práce. Budou jim představeni zástupci vybraných regionálních organizací (sociálních služeb) podporující uživatele se zdravotním postižením při vstupu na trh práce, koordinátoři ÚP ČR pro zaměstnávání OZP a zástupci sítě ergodiagnostických pracovišť a možnosti využití těchto služeb pro zaměstnavatele. Cílem tohoto setkání je podpora a posílení vzájemné spolupráce mezi sociálními službami, službami zaměstnanosti a ergodiagnostickými centry, jejichž síť APRČR dlouhodobě spoluvytváří.
- Projekt Rozvoj Asociace pracovní rehabilitace ČR bude zakončen dne 5. 6. 2018 celostátní konferencí za účasti všech členů APRČR, zástupců GR ÚP ČR, MPSV ČR případně MZ ČR a dalších relevantních aktérů - ČSSZ, ergodiagnostických pracovišť, zaměstnavatelů aj. Tato **první Národní konference poskytovatelů pracovní rehabilitace** proběhne v Pardubickém kraji ve vzdělávacím centru firmy Ergotep Proseč (<https://www.ergotep.cz/cs/>).

IV. STUDENSTKÁ SEKCE

OSLAVA DNE ERGOTERAPIE

Autor: Borbála Kiss-Szemán

Škola: 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Je 27. října brzo ráno a sedím ve vlaku, sleduji krajinu přes zamlžená okna a přemýšlím... Z jakého důvodu člověk vstává s chutí ráno? Proč vůbec vstává (i když třeba ne s chutí) každý den? Kvůli čemu máme sílu jezdit každý den do školy nebo do práce? Co nás nabíjí a motivuje v tom životě? Co nás žene kupředu?

Odpovědi na tyto mnou kladené otázky jsou pro mnoho ergoterapeutů jednoduché a jasné. Každé ráno nám dává sílu to, že milujeme, co děláme. Chceme pomáhat lidem, chceme zprostředkovávat možnosti pro zlepšení kvality každodenního života a umožnit co největší možnou soběstačnost jedinci se zdravotními obtížemi. Pevně věříme v potenciál klienta a snažíme se ho navést k tomu, aby svůj potenciál také vnímal a využil. Povzbuzujeme klienta k vyjádření přání a požadavků, kterých by chtěl dosáhnout. To vše utváří pevnou vazbu, jako je vztah klient-terapeut, kde společně pracují na stejných, klientem stanovených cílech. Tato smysluplná terapie, ve které vidíme den ode dne malé kroky ke zlepšení zdravotního a psychického stavu. To nás plní radostí a motivují nejen samotného klienta, ale i terapeutovi zprostředkují radost a motivaci k práci. I malé změny ve stavu klienta dělají zázraky v našich duších a naplňují nás pocitem smysluplného zaměstnání. Toto vše pro nás vytváří smysl a důvod k rannímu vstávání. Pro mě osobně je moje studium velmi důležité a vím, že to budu to dělat ráda a s co největší snahou. Ergoterapie má ohromný potenciál k růstu, nejen ve zdravotnictví, ale i v sociální sféře. Je potřeba v České republice aktivně rozšiřovat povědomí o našem oboru a naplnit práce.

Na základě výše zmíněného, bych tedy ráda odůvodnila proč je pro nás ergoterapeuty zásadní Mezinárodní

den ergoterapie oslavit. Za prvé, jak už jsem zdůrazňovala, je nás málo. Je potřeba šířit základní informace o našem oboru, aby lidé byli informovanější. Dále je důležité si důkladně připomenout co je posláním ergoterapie, co pro nás znamená, jak chceme přispět k růstu našeho oboru. Každý rok 27. října začnu ráno sdílením odkazu z ČAE na sociální síť, kde je popsána role ergoterapeuta, pole působnosti apod. Tedy zprostředkují základní informace o našem oboru. Co ještě dělám je, že si vytyčím konkrétní cíl na den, většinou například kolika lidem bych chtěla osobně vysvětlit, co je to ergoterapie. Mám kvůli tomu sebou i letáčky a rozdám je rovnou po konverzaci. Nestalo se to jinak ani letos. Ve vlaku, když jedu ze školy je ideální chvíle na to oslovit spolucestující. Většinou lidé neprotestují, tím pádem se můžu zeptat jestli, ví co je to ergoterapie. Zatím jsem se nesetkala s nikým, kdo by mě odmítal či by byl nepříjemný. Většinou se lidé zajímají, a když se zeptám, uvedou dokonce konkrétní příklad, kterým rodinným příslušníkům s nějakou disabilitou, by ergoterapie mohla výrazně pomoci. Komunikativnější lidé občas navážou konverzaci a kladou otázky týkající se našeho oboru. Je to oboustranně prospěšné, jelikož se dozví o nových možnostech rehabilitace u různých typů diagnóz. Zatím jsem narazila pouze na jednoho člověka, který ergoterapii znal z 10 oslovených. Není to moc, ale je tu velká naděje... Je zde šance ke zlepšení informovanosti lidí. Ten jedinec, který ergoterapii znal je ukazatelem toho, že to má smysl dělat znovu a znovu každý rok. Nevzdávat to a pevně věřit, že jednou nastane situace, kdy každý jednotlivec z oslovené hrstky lidí bude vědět co je to ergoterapie a k čemu slouží.

1
2018

INFORMAČNÍ BULLETIN ČAE

Vydává ČAE ČR, Kloboučnická 1627/7, Praha 4, 140 00

e-mail: info@ergoterapie.org, bulletin.cae@seznam.cz

IČO: 62348451

č.ú.: 103428915/0300

POKYNY PRO AUTORY

Příspěvky můžete posílat v elektronické formě (textový editor MS Word) na adresu: bulletin.cae@seznam.cz. Redakce si vyhrazuje právo na krácení či úpravy textů, o nichž bude autory informovat.

Články, kazuistiky

- Ideální rozsah článku je v rozmezí 70–140 řádků, v případě kazuistiky 70–210 řádků.
- U textu musí být uvedeno celé jméno autora, elektronické případně poštovní a telefonické spojení, název pracoviště.
- V textu nepoužívejte zkratky, ke zvýraznění používejte pouze tučné písmo či kurzívu.
- Struktura většího článku nebo kazuistiky (pouze u textů nad 140 řádků):
 - Název práce
 - Celé jméno autora, pracoviště
 - Souhrn (do 15 řádků)
 - Text článku, strukturovaný do celků oddělených mezititulkami; u kazuistiky popis případu, diskuse, závěr.
 - Seznam použité literatury

Seznam použité literatury:

Časopis: Příjmení a iniciály jmen všech autorů. Název práce v jazyce originálu. Název časopisu a rok vydání; ročník: stránky.

Kniha: Příjmení a iniciály jmen všech autorů. Název knihy. Místo vydání: nakladatelství, rok vydání: počet stránek.

Internetový zdroj: adresa webu (případně datum citace)

Obrazová dokumentace

- Obrazovou dokumentaci zasílejte v samostatných souborech. Rastrové obrázky (tj. např. fotografie a veškeré scany) ve formátech **jpg** nebo **tif**, příp. **bmp** v nejvyšší možné (dostupné/původní) kvalitě (optimální je 300 dpi při velikosti 1:1), nikoli v dokumentech **word** nebo **excel**. Vektorové (křivkové) obrázky (schemata, loga ap.) zasílejte optimálně ve vektorové podobě ve formátu **ai** nebo **eps**.
- V textu uveďte, kam umístit obrázek. Ke každému obrázku (ale i grafu, tabulce) je třeba připojit číslo a přesný popis. Na konec textu pak připojte očíslovaný seznam všech obrazových příloh včetně popisků. U fotografií připojte také celé jméno jejich autora nebo uveďte, odkud pochází (archiv autora, zdravotnického zařízení ap.).